

Brief als reactie op het wetsvoorstel aangaande meerouderschap

(geschreven en gepubliceerd in de Volkskrant vorig jaar, nog steeds actueel, onaangepast ingestuurd voor de internetconsultatie)

Vijf maanden geleden werd ik voor de tweede keer vader. Althans, biologisch gezien. Juridisch gezien ben ik niets.

Dit komt omdat ik in een co-ouderschapconstructie zit. Samen met twee goede vriendinnen die samen getrouwd zijn heb ik twee kinderen – zij hebben ieder één van de kinderen gedragen en gebaard. Volgens het huidige recht kan een kind maar twee juridische ouders hebben. Dit betreuren wij, omdat wij de intentie hebben om alledrie als volwaardig ouder te fungeren voor onze kinderen.

Wij lieten ons adviseren door een notaris die gespecialiseerd is in familierecht over hoe we onze wensconstructie van drie volwaardige ouders het beste konden benaderen. Er zijn een aantal constructies denkbaar en die hebben allemaal één ding gemeen: er zitten nogal wat haken en ogen aan.

Ons werd geadviseerd om het als volgt aan te pakken: ik zou afstand doen van mijn twee kinderen zodat de niet-barende moeder het kind kon adopteren. Vervolgens zou ik, door de kinderen veel te zien, als zogeheten ‘donor met family-life’ zekere omgangsrechten kunnen opbouwen. Op deze manier hadden we alle drie een relatie en zekere rechten met betrekking tot de kinderen. In onze situatie was het de beste manier – let wel: niet de meest *wenselijke* manier.

Om dit te realiseren heb ik schriftelijk tegen een rechter moeten liegen door te zeggen dat ik niet van plan ben enige familiebanden op te bouwen met mijn kinderen. Als ik dit niet had gedaan, had ik de adoptieprocedure van de niet-barende moeder in de weg gestaan. Ik vond het vreselijk pijnlijk om tot twee keer toe mijn handtekening te moeten zetten onder een document waarin stond dat ik niks met mijn kinderen te maken wilde hebben, terwijl het tegendeel waar is. En terwijl ik het deed be kroop mij het gevoel: als ik moet liegen tegen een rechter om de familieconstructie voor elkaar te krijgen die ik zou willen, zit er iets flink fout in de mogelijkheden die momenteel voorhanden zijn.

Er is de afgelopen jaren een flink debat geweest, in kranten en in de politiek, over alle voor- en tegen van meerouderschap. Ik wil niet alles herkauwen. Maar de waarheid is deze: meerouderschap komt *voor* (veel), al erg lang (kinderen uit meeroudergezinnen beginnen inmiddels hun eigen gezinnen), er is geen sluitend onderzoek dat aantoonde dat meerouderschap schadelijk is voor de kinderen (de meeste onderzoeken op dit gebied wijzen het tegendeel uit), de Staatscommissie Herijkings Ouderschap heeft in 2016 aangegeven dat de mogelijkheid van vier gelijkwaardige ouders in het belang van het kind is – wordt het niet tijd dat dit goed en zorgvuldig geregeld wordt? Is het wenselijk dat in een zorgvuldige verzorgingsstaat als de onze de wetgeving zo hopeloos achterloopt op de realiteit?

Het nu lopende wetsvoorstel over deelgezag van de derde en vierde ouder is *geen goed voorstel*. Zoals familieadvocaat Nicole Grijmans-Veenendaal in haar stuk in het Parool op 21 juli 2019 betoogt, is het zelfs een achteruitgang op de huidige gang van zaken. Nee, het wordt tijd voor een goed en gedurfd en ondubbelzinnig wetsvoorstel waarin een kind werkelijk vier gelijkwaardige ouders kan hebben.

Veel waarde wordt gehecht aan de uitspraak dat het familierecht uitgaat van het belang van het kind. Uiteraard staat dit belang voorop. Er wordt echter voorbijgegaan aan moeilijk meetbare waardes zoals de identiteitsvorming van het kind. Hoe denk je dat mijn kinderen zich voelen als ze oud genoeg zijn om zich te beseffen dat ze in een land wonen waar de man die hun heeft opgevoed,

verzorgd, met ze knuffelt, voorleest, verschoont, eten geeft, de man die ze papa noemen, volgens de regels van dat land niet als hun vader mag worden aangemerkt omdat ze ook al twee mama's hebben? Voor mijn kinderen is meerouderschap de norm. Wat doet het met hun eigenwaarde als ze beseffen dat hun land de gezinsconstructie waarin zij opgroeien niet erkent?

Bovendien lijkt het me evident in het belang van het kind dat de wetgeving aansluit bij de werkelijkheid. De argumenten die gegeven worden (voornamelijk door de Christelijke partijen) dat meer dan twee ouders vragen is om gedonder en dat meerouderschap dus ontmoedigt moet worden, gaan voorbij aan het feit dát er al heel veel meerouders *zijn*. Alleen maken die nu gebruik van kromme, niet toe-reikende juridische middelen om de familiebanden zo goed mogelijk te regelen. Natuurlijk kan scheiding in een meeroudergezin voorkomen (let wel: er is geen bewijs dat dit vaker voorkomt dan in een tweoudergezin) en in dat geval moet de wet ondubbelzinnig regelen hoe en wat er dan gebeurt met omgang, familierechten en –plichten.

En laten we eerlijk zijn: er is ook nooit onderzoek geweest naar of tweouderschap de beste constructie is in het belang van het kind. Deze vorm van gezin is geboren uit een Christelijke traditie en vloeit voort uit een historische ontwikkeling. Het is niet de enige vorm van gezin die de wereld of de geschiedenis kent, het is alleen de norm hier. We weten allemaal heel goed dat een tweoudersconstructie geen waarborg is voor een stabiele omgeving voor een kind. Gelukkig zijn de zaken voor tweoudergezinnen juridisch goed geregeld en weet iedereen waar hij aan toe is in geval van scheiding of andere problemen.

Nederland heeft zich altijd trots kunnen beroepen op haar *frontrunners*positie op het gebied van tolerantie, emancipatie en vrijheid. De wetten van een land moeten de moraal van het land weerspiegelen. Ik wil niet van een minister horen dat Nederland 'internationaal gezien niet uit de pas moet gaan lopen'. Dat is laf en dat is niet hoe Nederland aan haar imago van vooruitstrevend, ruimdenkend land is gekomen.

Meerouders zijn hier en *they are here to stay*. Tijd voor de politiek om orde op zaken te stellen. Durf een nieuw tijdperk te beginnen. Laat mijn kinderen opgroeien in een tijd waarin zij zich niet een vreemde, ongewilde eend in de bijt hoeven te voelen, waarin ik als ik doodga gewoon mijn erfenis aan mijn kinderen kan nalaten, waarin ik zonder poespas met ze op vakantie kan, of naar het ziekenhuis, of naar een oudergesprek, waarin de wet zich aansluit bij hoe ik me voel: een volwaardige vader.

Timo
Ouder uit een meeroudergezin